

PARLAMENTĀRĀ PIEPRASĪJUMA INSTITŪTA PRAKSE UN PROBLĒMJAUTĀJUMI LATVIJAS KONSTITUCIONĀLAJĀS TIESĪBĀS

PRACTICE OF PARLIAMENTARY INTERPELLATION INSTITUTE AND ITS ISSUES IN LATVIAN CONSTITUTIONAL LAW

Aleksandrs Kuzņecovs, *Mg. iur.*

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes doktorants

Summary

Parliamentary interpellations are amongst the oldest instruments of parliamentary oversight. In addition to serving as an informative tool it is a mechanism for day-to-day scrutiny of the executive, ensuring full transparency in parliamentary proceedings. Historical practice in the Latvian Parliament (*Saeima*) demonstrates the effectiveness of the interpellation process. However, contemporary parliamentary practice reveals that interpellations have become virtually “unusable” for the opposition due to vague regulations in the Rules of Procedure of the *Saeima* and the political culture shaped by nearly 25 years of coalition agreement practices. Therefore, amendments to parliamentary regulations are necessary to restore the effectiveness and full potential of parliamentary interpellations.

Atslēgvārdi: parlaments, parlamentārā kontrole, pieprasījumi, pieprasījumu komisijas, kārtības rullis

Keywords: parliament, parliamentary control, interpellations, interpellation committee, rules or procedure

Ievads

Parlamentārie pieprasījumi ir viens no tradicionālajiem parlamentārās kontroles līdzekļiem, kas līdzās deputātu jautājumiem un parlamentārajām izmeklēšanas komisijām nodrošina opozīcijas tiesības veikt pārraudzību pār izpildvaru. Pieprasījumu institūta galvenais mērķis ir iegūt izpildvaras amatpersonu paskaidrojumus par būtiskiem jautājumiem vai konkrētiem notikumiem valsts pārvaldē un sabiedrībā, izvērtējot attiecīgās rīcības lietderību, tiesiskumu un politisko pamatotību. Turklāt pieprasījuma un uz to sniegtās atbildes apspriešana parlamentārajā procedūrā var ne vien ietekmēt valdošā politiskā vairākuma autoritāti sabiedrībā, bet arī novest pie konkrētās amatpersonas atstādināšanas no amata. Šajā rakstā tiek analizēta pieprasījumu institūta piemērošana Latvijas un Eiropas Savienības dalībvalstu konstitucionālajā praksē. Pētījuma mērķis ir identificēt ar parlamentāro pieprasījumu

izmantošanu saistītos problēmjautājumus un piedāvāt iespējamus risinājumus. Pētījumā tiek izmantota Saeimas parlamentārās prakses analīze, kā arī vēsturiskā un salīdzinošā metode.

1. Pieprasījumu institūts Latvijas konstitucionālās tiesībās

Pieprasījumu institūts ir paredzēts Latvijas Republikas Satversmes¹ (turpmāk – Satversme) 27. pantā, kas noteic, ka “Saeimai ir tiesība iesniegt ministru prezidentam vai atsevišķam ministram pieprasījumus un jautājumus, uz kuriem ir jāatbild viņiem vai viņu pilnvarotai atbildīgai valsts amata personai”. Lakonisks pieprasījumu regulējums Satversmē norāda, ka to iesniegšanas, izskatīšanas, atbildes sniegšanas un apspriešanas kārtība ir nosakāma Saeimas kārtības rullī.²

Pieprasījumu institūts pastāv kopš Latvijas parlamentārisma pirmsākumiem. Jau 1919. gada 23. augusta Tautas padomes kārtības rullī³ tika iestrādāti parlamentārās kontroles līdzekļi, t. sk. arī pieprasījumi. Saskaņā ar Tautas padomes kārtības rullī, ja pieprasījums tika atzīts par steidzamu, tas nekavējoties tika nosūtīts attiecīgajam ministram vai resora vadītājam. Pretējā gadījumā pieprasījumu vispirms izskatīja Pieprasījumu komisija. Pēc pieprasījuma saņemšanas komisijai bija jāizstrādā ziņojums, kurā tika sniegts pieprasījuma pieņemamības izvērtējums, jāformulē tā galīgā redakcija un jānorāda priekšlikumi par tā turpmāko virzību. Ja pieprasījums tika atzīts par pieņemamu, tas tika nosūtīts attiecīgajam ministram vai resora vadītājam.⁴ Parlamentārās kontroles institūti, kas bija iekļauti Tautas padomes kārtības rullī, vēlāk tika pārņemti arī Satversmes sapulces un pirmās Saeimas kārtības rullī.

Mūsdienās pieprasījumu institūtu detalizēti regulē Saeimas kārtības rullī 124.–130. pants. Saskaņā ar 124. panta pirmo daļu pieprasījumus var iesniegt ne mazāk kā desmit Saeimas deputāti un tie var būt adresēti tikai Ministru kabineta locekļiem. Saeimas kārtības rullis nosaka salīdzinoši sarežģītu pieprasījumu iesniegšanas, izskatīšanas un atbildēšanas kārtību, kas izriet no pieprasījuma institūta tiesiskās dabas. Atšķirībā no parlamentārajiem jautājumiem, kas primāri kalpo informācijas iegūšanai, pieprasījumi ir arī valdības uzraudzības un kritikas instruments.⁵

Pieprasījumus var iedalīt divās grupās – steidzamos un nesteidzamos jeb vienkāršos. Saskaņā ar Saeimas kārtības rullī 127. panta pirmo un otro daļu pieprasījums tiek atzīts par steidzamu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi: pirmkārt, pieprasījuma iesniedzēji to ir atzinuši par steidzamu; otrkārt, tas ir iesniegts līdz pulksten 12.00 iepriekšējā dienā pirms Saeimas sēdes; treškārt, tas ir bijis pieejams Saeimas frakcijām un deputātiem ne vēlāk kā pulksten 14.00 tajā pašā dienā; ceturtkārt, Saeima to atzinusi par steidzamu. Ja kāds no minētajiem priekšnosacījumiem netiek izpildīts, pieprasījums netiek uzskatīts par steidzamu un tiek nodots izskatīšanai Pieprasījumu komisijā.

¹ Latvijas Republikas Satversme: LR likums. Latvijas Vēstnesis, 01.07.1993., Nr. 43.

² Saeimas kārtības rullis: LR likums. Latvijas Vēstnesis, 18.08.1993., Nr. 96.

³ 1918.–1920. gads Latvijas Republikas Pagaidu valdības sēžu protokolos, notikumos, atmiņās. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2013, 73. lpp.

⁴ Tautas padomes kārtības rullis. Latvijas Pagaidu Valdības oficiālais laikraksts, 02.10.1919.

⁵ Dišlers K. Ievads Latvijas valststiesību zinātnē. Ar zinātnisko redaktoru piezīmēm. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2017, 188. lpp.

Ja Saeima piekrit pieprasījuma steidzamībai, nekavējoties tiek uzsāktas debates pēc būtības un lemts par pieprasījuma pieņemšanu. Savukārt, ja pieprasījums netiek atzīts par steidzamu, tas tiek nodots izskatīšanai Saeimas Pieprasījumu komisijā. Saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 126. pantu Pieprasījumu komisijai ir pienākums divu nedēļu laikā sniegt atzinumu, kurā pieprasījums var tikt atzīts par pieņemamu, daļēji pieņemamu vai noraidāmu. Turklāt Pieprasījumu komisijai ir tiesības ierosināt pieprasījuma pārveidošanu par jautājumu. Jāuzsver, ka, saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 126. panta ceturto daļu, Pieprasījumu komisijai savā atzinumā ir obligāti jāiekļauj lēmuma motivācija.

Neatkarīgi no tā, vai pieprasījums tiek atzīts par steidzamu vai nodots izskatīšanai Pieprasījumu komisijā, galīgo lēmumu par tā pieņemšanu un turpmāko virzību adresātam pieņem Saeima saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 126. panta sesto daļu. Tādējādi Pieprasījumu komisijas lēmumam ir rekomendējošs raksturs.

Raksta tapšanas brīdī 14. Saeimā kopumā tika iesniegti 73 pieprasījumi, taču parlamentārais vairākums nevienu no tiem Saeimas plenārsēdē neatzina par steidzamu. Pieprasījumu komisijas sēdēs pēc būtības tika izskatīti 58 pieprasījumi un neviens no tiem netika atzīts par pieņemamu. Neskatoties uz nepārprotamu Saeimas kārtības ruļļa 126. panta ceturtais daļas prasību motivēt lēmumus par pieprasījumu izskatīšanu, pamatojums aprobežojas ar lakonisku formulējumu: “deputātu pieprasījums ir noraidāms”. Visbeidzot, visus Pieprasījumu komisijā izskatītus pieprasījumus Saeimas plenārsēdē parlamentārieši noraidīja.

Mūsdienu Saeimas kārtības ruļļa normas attiecībā uz pieprasījumu iesniegšanu un izskatīšanas kārtību būtiski neatšķiras no pirmskara Saeimas kārtības ruļļa regulējuma. Tajā savukārt tika iestrādātas Satversmes sapulces kārtības ruļļa un Tautas padomes kārtības ruļļa normas, kas regulēja pieprasījumu institūtu. Tomēr, atšķirībā no pirmskara parlamentārās prakses, kuru var novērtēt viennozīmīgi pozitīvi, mūsdienu Latvijas konstitucionālajās tiesībās pieprasījumu institūts faktiski ir paralizēts.⁶

2. Pieprasījumu institūts Eiropas valstu regulējumā

Eiropas valstu parlamentārajās demokrātijās pieprasījumu institūts pirmām kārtām atšķiras ar to, ka parlamentu kārtības ruļļi lielākoties izvirza ne tikai kvantitatīvas prasības pieprasījumu iesniegšanai (proti, nepieciešamo parlamentāriešu skaitu), bet arī kvalitatīvas prasības. Salīdzinošās analīzes rezultātā autors secina, ka pieprasījumiem, pirmkārt, jāattiecas uz valsts pārvaldei vai sabiedrībai būtiskiem jautājumiem. Otrkārt, tiem jābūt saistītiem ar adresāta darbības jomu. Tā kā pieprasījumiem piemīt pārraudzības raksturs, tie ir vērsti uz valsts amatpersonu darbības publisku apspriešanu parlamentā caurspīdīgā procedūrā.

Parasti pēc pieprasījuma iesniegšanas parlamenta vai parlamenta palātas priekšsēdētājs izvērtē tā atbilstību kārtības ruļļa prasībām. Ja priekšsēdētājs konstatē, ka pieprasījums atbilst šīm prasībām, tas nekavējoties tiek nosūtīts attiecīgajam adresātam. Atšķirībā no Saeimas kārtības ruļļa regulējuma Eiropas valstu parlamentu

⁶ Medina L., Gailīte I. Komentārs Satversmes 27. pantam. Grām.: Latvijas Republikas Satversmes komentāri. II nodaļa. Saeima. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2020, 446. lpp.

kārtības ruļļi neparedz atsevišķu balsošanu plenārsēdē par pieprasījuma pieņemšanu vai noraidīšanu. Turklāt jāmin, ka Saeimas Pieprasījumu komisijas analoga nav nevienā citā parlamentā Eiropā. Atsevišķos gadījumos parlamenta priekšsēdētājs var nolemt, ka pieprasījums neskar tādu būtisku jautājumu, kurš būtu jāapspriež parlamenta plenārsēdē, un norīkot atsevišķu komisiju, kas rīko sēdi, lai apspriestu saņemtās atbildes.⁷

Būtiski atzīmēt, ka Eiropas valstu parlamentu priekšsēdētāji ir pierādījuši spēju nodrošināt efektīvu pieprasījumu izskatīšanu. Piemēram, Polijas apakšpalātā no 2023. gada 13. novembra līdz 2025. gada 17. martam valdības locekļiem tika iesniegts 8651 parlamentāriešu pieprasījums.⁸ Līdzīgi skaitļi novērojami arī citu Eiropas valstu parlamentu praksē.⁹ Tas liecina ne tikai par parlamentāriešu aktīvu iesaisti parlamentārās kontroles īstenošanā, bet arī par priekšsēdētāju spēju, lemjot par pieprasījumu pieņemšanu, abstrahēties no politiskās piederības. Šāda pieeja atbilst vispārējai nostājai, ka parlamenta priekšsēdētājiem jābūt apolitiskiem savā darbā, lai nodrošinātu efektīvu un pilnvērtīgu funkciju izpildi parlamentā.¹⁰

Atbildes sniegšana uz parlamentāriešu pieprasījumiem lielākoties notiek parlamenta kopsēdē, kurā pieprasījuma adresāts sniedz atbildi. Pirms atbildes sniegšanas parasti tiek dots vārds pieprasījuma iesniedzējam vai viņa izraudzītajam pārstāvim, kurš referē par pieprasījuma saturu un būtību, pēc kā seko pieprasījuma adresāta atbilde. Tiklīdz pieprasījuma adresāts sniedz atbildi, Eiropas valstu parlamentu kārtības ruļļi tradicionāli paredz iespēju pieprasījuma iesniedzējiem, kā arī citiem parlamentāriešiem uzdot precizējošus jautājumus pieprasījuma adresātam. Pēc atbildes sniegšanas uz precizējošiem jautājumiem tiek rīkotas debates par sniegtajiem paskaidrojumiem. Debates ir pieprasījumu institūta būtība, jo tieši debašu laikā parlamentāriešiem un pirmkārt parlamentārajai opozīcijai ir iespēja paust kritiku par pieprasījuma adresāta darbību vai bezdarbību viņa atbildības jomā. Pieprasījuma iesniedzējiem parasti tiek piešķirtas tiesības arī ierosināt pieņemt parlamentāro rezolūciju, ar kuru tiek pausta parlamenta attieksme par pieprasījuma procedūrā sniegtajām atbildēm, to sasaistot ar neuzticības balsojumu.

3. Pieprasījumu institūta problēmjautājumi un uzlabošanas iespējas Latvijas konstitucionālajās tiesībās

Salīdzinot Saeimas un citu Eiropas valstu konstitucionālo regulējumu un parlamentāro praksi, var secināt, ka mūsdienu Latvijas parlamentārajā praksē pieprasījumu institūts faktiski ir paralizēts. Līdzīgs secinājums ir sastopams arī tiesību literatūrā.¹¹ Šādas grūtības ir izskaidrojamas divējādi – ar juridiskiem trūkumiem Saeimas kārtības ruļļī, kā arī ar pašreizējo politisko kultūru.

⁷ Beļģijas Pārstāvju palātas kārtības ruļļa 130. panta piektā daļa. Pieejama: https://www.dekamer.be/kvvcr/pdf_sections/publications/reglement/reglement_UK.pdf [aplūkots 23.03.2025.]

⁸ Pieejams: https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/page.xsp/prace_sejmu. [aplūkots 23.03.2025.].

⁹ Sk., piemēram: Selejan-Guțan B. *The Constitution of Romania. A Contextual Analysis*. Oxford: Hart Publishing, 2016, p. 94.

¹⁰ Skinner L. *Impartiality of the Speaker: Politics versus Convention in New Brunswick's 55th Legislature*. Fredericton: University of New Brunswick, September 30, 2008, p. 16.

¹¹ Medina L., Gailite I. 2020, 446. lpp.

Pieprasījuma institūts Latvijā ir cieši saistīts ar koalīcijas līgumu praksi. Ministru prezidenta Viļa Krištopana valdības laikā (no 1998. gada 26. novembra līdz 1999. gada 16. jūlijam) tika parakstīts Latvijas Republikas Saeimas valdību veidojošo frakciju Koalīcijas līgums "Par valdības izveidošanu un tās darbības pamatprincipiem", kura 9. punkts noteica: "Valdību veidojošajām frakcijām ir pienākums neierosināt un neatbalstīt deputātu pieprasījumus vai priekšlikumus par neuzticības izteikšanu Ministru kabinetam vai atsevišķiem tā locekļiem."¹² Pienākums koalīcijas deputātiem neierosināt un neatbalstīt pieprasījumus tika iekļauts arī turpmākajos koalīcijas līgumos. Līdz ar to viens no problēmjautājumu cēloņiem ir ilgstoša politiskā prakse parlamentā, kuras mērķis ir pasargāt izpildvaru no opozīcijas deputātu pieprasījumiem.

Juridiskie trūkumi saistīti gan ar neviennozīmīgo Pieprasījumu komisijas praksi, gan ar prasību Saeimai balsot par pieprasījuma pieņemšanu vai noraidīšanu, kā arī ar to, ka šobrīd nav spēkā neviena normatīvā akta, kas pēc būtības skaidrotu pieprasījuma jēdziena tvērumu (tostarp nav noteikts, kas tieši atšķir pieprasījumu no parlamentārā jautājuma). Tādējādi parlamentārā opozīcija nespēj pakļaut izpildvaru kritikai specializētā procedūrā saistībā ar iesniegtajiem pieprasījumiem. Papildus tam Pieprasījumu komisijas pastāvēšana nostiprina parlamentārā vairākuma iespējas traucēt pieprasījumu institūta pilnvērtīgu piemērošanu. Lai arī Pieprasījumu komisijas sēdēs tiek apspriesti deputātu iesniegtie pieprasījumi, pieaicinot attiecīgās izpildvaras amatpersonas, šādas debates aprobežojas tikai ar pieprasījumu izskatīšanu un to pieļaujamības izvērtēšanu. Pieprasījumu komisiju sēdes netiek pietiekami publiski atspoguļotas salīdzinājumā ar plenārsēdēm, līdz ar to netiek nodrošināta līdzīga atklātība. Turklāt Pieprasījumu komisija tiek veidota vispārīgā kārtībā, ievērojot visu Saeimā pārstāvēto politisko frakciju sadalījumu, kas nozīmē, ka tās vairākums būs politiskās koalīcijas deputāti.

Padziļinātas izpētes rezultātā autors ir konstatējis, ka līdzīga pieprasījumu izskatīšanas kārtība vēsturiski ir pastāvējusi vienīgi Krievijas impērijas Valsts domes darbību reglamentējošajos normatīvajos aktos. Pieprasījumu izskatīšana un izvērtēšana Pieprasījumu komisijā bija raksturīgas Krievijas impērijas duālistiskās monarhijas periodam, un šī prakse nebija sastopama citās tālaika parlamentārās sistēmās. Jānorāda, ka cariskās Valsts domes prakse liecina par to, ka Pieprasījumu komisijas vairāk aizkavēja pieprasījumu izskatīšanu, nevis veicināja pārraudzību pār izpildvaru.¹³

Lai gan problēmjautājumi daļēji ir saistīti ar pašreizējo politisko kultūru, lai nodrošinātu efektīvu un pilnvērtīgu pieprasījumu institūta piemērošanu Latvijas parlamentārā praksē, ir nepieciešami vairāki grozījumi Saeimas kārtības rullī. Pirmkārt, Saeimas kārtības rullī ir jāsniedz pieprasījumu institūta legaldefinīcija, ņemot vērā tiesību doktrīnas atziņas, kā arī jāiekļauj pieprasījumiem izvirzāmās prasības. Šīm prasībām jāatspoguļo pieprasījumu būtība un to pieļaujamības robežas. Tas ne tikai palīdzēs parlamentāriešiem atšķirt pieprasījumus no jautājumiem, bet arī veicinās objektīvu pieprasījumu izskatīšanas kārtību. Otrkārt, lēmuma pieņemšana

¹² V. Krištopana valdība. Latvijas Republikas Saeimas valdību veidojošo frakciju Koalīcijas līgums "Par valdības izveidošanu un tās darbības pamatprincipiem." Pieejams: https://www.mk.gov.lv/sites/default/files/editor/kristopana_koalicijas_ligums.pdf [aplūkots 23.03.2025.]

¹³ Шелохаев В., Соловьев К. История деятельности первых Государственных дум дореволюционной России: сравнительный анализ традиций правотворчества. Москва: Издание Государственной Думы, 2013, с. 222–226.

par pieprasījumu pieņemšanu vai noraidīšanu ir jāuztic Saeimas priekšsēdētājam. Tieši parlamenta vadītājam ir jābūt spējīgam izrādīt objektivitāti savā darbā, lai nodrošinātu efektīvu Saeimas darba vadīšanu. Treškārt, Saeimas kārtības rulli ir jāparedz, ka pieprasījumu pieņemšana vai noraidīšana ir atkarīga no tā, vai iesniegtais pieprasījums atbilst Saeimas kārtības rulli izvirzītām prasībām. Visbeidzot, ņemot vērā līdzšinējo Pieprasījumu komisijas praksi, tās darbība ir pārtraucama. Tomēr tas neizslēdz iespēju uzticēt pieprasījumu apspriešanu atsevišķās Saeimas komisijās, ņemot vērā to specializāciju, pirms gala debatēm plenārsēdē. Tas varētu būt jo īpaši aktuāls, ja pieprasījuma iesniedzēji ir pieteikuši pieprasījumu kopā ar lēmuma projektu par neuzticības izteikšanu Ministru prezidentam vai ministram.

Minētie priekšlikumi var būtiski uzlabot pieprasījumu institūta piemērošanu Latvijas parlamentārā praksē, līdz ar to veicinot parlamentārās kontroles efektivitāti.

Kopsavilkums

1. Pieprasījumu institūts ir viens no būtiskākajiem parlamentārās kontroles līdzekļiem, kas nodrošina parlamenta tiesības rīkot publiskas debates par būtiskiem jautājumiem vai notikumiem valsts pārvaldē vai sabiedrībā. Tas ne tikai nodrošina izpildvaras darbības pārraudzību, bet arī veicina parlamentārās kontroles caurspīdīgumu.
2. Latvijas konstitucionālajās tiesībās pieprasījumu institūts ir ticis izmantots kopš Tautas padomes kārtības ruļļa pieņemšanas un konsekventi pārņemts gan Satversmes sapulces kārtības rullī, gan arī pirmajos Saeimas kārtības ruļļos. Mūdienu Saeimas kārtības rullis, kas attiecas uz pieprasījumu izskatīšanas kārtību, pēc būtības atkārto pirmās neatkarības laika regulējumu.
3. Pašreizējais Saeimas kārtības ruļļa regulējums attiecībā uz pieprasījumu izskatīšanu paredz diezgan komplicētu kārtību, kurā parlamentārieši var iesniegt pieprasījumus. Ja Saeima pieprasījumu atzīst par steidzamu, tas tiek nodots izskatīšanai Saeimas plenārsēdē, savukārt visos pārējos gadījumos pieprasījumu izskata Pieprasījumu komisija divu nedēļu laikā. Lai gan Pieprasījumu komisijai jāsniedz atzinums, ar kuru pieprasījums tiek atzīts par pieņemamu, noraidāmu vai daļēji pieņemamu, gala lēmumu par pieprasījumu pieņemšanu un nodošanu adresātam pieņem Saeima.
4. Savā darbības laikā 14. Saeima nevienu pieprasījumu neatzina par steidzamu, līdz ar to Pieprasījumu komisija izskatīja visus deputātu pieprasījumus. Pieprasījumu komisija neatzina nevienu pieprasījumu par pieņemamu vai vismaz daļēji pieņemamu, nevienu reizi neiekļaujot savā lēmumā atbilstošu motivāciju. Arī Saeimas plenārsēdē neviens iesniegtais pieprasījums netika atzīts par pieņemamu.
5. Salīdzinošās analīzes gaitā autors ir konstatējis, ka Eiropas valstu parlamentu kārtības ruļļi paredz, ka par pieprasījumu pieņemšanu vai noraidīšanu lemj parlamenta (vai parlamenta palātas) priekšsēdētājs. Pieprasījumu izskatīšana lielākoties aprobežojas ar pieprasījuma atbilstības izvērtēšanu atbilstoši kārtības rullī izvirzītajām prasībām. Pieprasījumu komisija vai tai analogiska parlamentārā komisija nepastāv nevienā Eiropas valstu parlamentā.
6. Var konstatēt vismaz divus galvenos problēmjautājumus, kuru dēļ pieprasījumu institūts Latvijas konstitucionālajās tiesībās faktiski ir paralizēts: pirmkārt,

Saeimas Parlamentārā komisija noraida visus iesniegtos deputātu pieprasījumus, nesniedzot tiem atbilstošu motivāciju; otrkārt, par pieprasījumu pieņemšanu vai noraidīšanu lemj Saeima kopumā. Šāda kārtība ļauj parlamentārā vairākuma pārstāvjiem pilnībā paralizēt pieprasījumu virzīšanu, tādējādi ietekmējot Saeimas parlamentārās kontroles kapacitāti.

7. Lai atrisinātu identificētos problēmjaudājumus, autors piedāvā trīs priekšlikumus:
1) Saeimas kārtības rullī ir jāiekļauj pieprasījumu legāldefinīcija un pieprasījumiem izvirzāmās prasības; 2) lēmuma pieņemšana par pieprasījumu pieņemšanu vai noraidīšanu jāuztic Saeimas priekšsēdētājam; 3) pieprasījumu pieņemšanai jābūt atkarīgai no to atbilstības Saeimas kārtības rullī izvirzītajām prasībām.

Publikāciju finansē Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 5.2. reformu un investīciju virziena "Augstskolu pārvaldības modeļa maiņas nodrošināšana" 5.2.1.r. reformas "Augstākās izglītības un zinātnes izcilības un pārvaldības reforma" 5.2.1.1.i. investīcijas "Pētniecības, attīstības un konsolidācijas granti" otrās kārtas "Konsolidācijas un pārvaldības izmaiņu ieviešanas granti" projekts Nr. 5.2.1.1.i.0/2/24/I/CFLA/007 "Latvijas Universitātes iekšējā un ārējā konsolidācija".